

ASKOLAN KUNNAN IKÄÄNTYNEIDEN PÄIVÄTOIMINNAN MYÖNTÄMISPERUSTEET

Netta Mäkinen, Satu-Terhi Kanerva

ASKOLAN KUNTA 5.5.2021

1. Päivätoiminnan tavoite

Päivätoiminta on osa ehkäisevää toimintaa, joka on suunnattu ensisijaisesti yli 65-vuotiaille kotona asuville Askolalaisille henkilöille, joiden fyysinen, kognitiivinen, psyykinen ja sosiaalinen toimintakyky on alentunut tai vaarassa alentua, eikä ikäihminen jaksa tai voi osallistua kodin ulkopuolisiin muihin toimintoihin. Päivätoiminta on ennaltaehkäisevää ja kuntoutumista edistävää toimintaa, jolla tuetaan ikääntyneiden toimintakykyä, henkistä vireyttä ja sosiaalisia suhteita. Toiminta on elämänlaatua kohottavaa ryhmätoimintaa, jossa asiakkaan omat voimavarat ovat keskeinen tekijä. Päivätoimintaa toteutetaan asiakkaan toimintakykyä ylläpitävällä ja vahvistavalla otteella ja häntä tuetaan sekä ohjataan selviytymään mahdollisimman omatoimisesti.

Päivätoiminnan tarkoituksena on tukea ikäihmistä kotona asumisessa ja ehkäistä sosiaalista eristäytymistä. Tavoitteena on lisäksi tukea muistisairaiden ja/tai omaishoitajien hoitamien asiakkaiden kotona asumista, omatoimisuutta ja kykyä selviytyä itsenäisesti tai tuen avulla. Lisäksi päivätoiminta tukee omaisten ja omaishoitajien jaksamista. Päivätoiminnan kohderyhmänä ovat omassa kodissaan asuvat ikäihmiset, joilla on tuen tarpeita arkisuoriutumisessa tai sosiaalisissa ja /tai psyykkisessä hyvinvoinnissa. Päivätoimintaan osallistuminen edellyttää asiakkaan omaa halua ryhmätoimintaan.

2. Asiakkuuden alkaminen

Päivätoimintaan hakeudutaan kirjallisella hakemuksella (LIITE 1), joka toimii myös esitietokaavakkeena päivätoiminnalle. Hakemuksen voi täyttää asiakas itse, omainen/läheinen, kotihoidon työntekijä tai muu terveyden- tai sosiaalihuollon ammattilainen. Hakemus löytyy Askolan kunnan nettisivuilta. Asiakkaan palvelutarve kartoitetaan hakemuksen saapumisen jälkeen ja mikäli päivätoiminta tukee asiakkaan omatoimista arkea voidaan päivätoimintaa myöntää kerran viikossa osa- tai kokopäivä toimintana.

Palvelutarpeen kartoituksen tekee sosiaali- tai terveydenhuollon ammattilainen. Asiakas voi käydä tutustumassa päivätoimintaan kerran maksuttomasti ennen palvelun myöntämistä. Palvelua myönnetään kerrallaan yhdeksi toimintakaudeksi (kevät/syky), jonka jälkeen tilannetta arvioidaan tarvittaessa uudelleen. Päätös on määräaikainen eikä se automaattisesti jatku. Moniammatillinen työryhmä tekee asiakasvalinnat päivätoimintaan tehtyjen palvelutarpeen kartoitusten perusteella. Asiakas saa palvelusta myönteisen/kielteisen viranomaispäätöksen, joka tehdään työryhmän ehdotuksen pohjalta.

3. Myöntämisperusteet

Asiakkaan tulee osallistua koko päivän toimintaan myönnettyssä ryhmässä ja hänen tulee sitoutua päivätoiminnan tavoitteisiin ja ohjeisiin. Päivätoiminta on tarkoitettu ensisijaisesti yli 65-vuotiaille henkilöille, joiden toimintakyky on alentunut ja jotka tarvitsevat tukea tai ohjausta päivittäisissä askareissaan, eivätkä voi osallistua eri yhdistysten, järjestöjen tai muiden palvelukeskusten avoimiin toimintoihin, tai se ei ole riittävää.

Vaatuksena päivätoimintaan osallistumiselle on palvelutarpeen arviointi, jonka tekee sosiaaliohjaaja/asiakasohjaaja tai muu sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö. Kartoituksessa tarkastellaan asiakkaan kokonaistilannetta ja tehdään arvio fyysisestä, psyykkisestä, sosiaalisesta ja kognitiivisesta toimintakyvystä sekä asuinympäristön turvallisuudesta. Ihanteellisinta on, että kartoitus voidaan tehdä kotikäynnillä asiakkaan omassa kodissa. Jos kartoituksessa ilmenee, että asiakkaan sosiaalinen, fyysinen, psyykinen tai kognitiivinen toimintakyky on alentunut ja että päivätoimintaan osallistumalla vahvistetaan toimintakykyä tai hidastetaan toimintakyvyn alentumista, myönnetään päivätoiminta tukipalveluna. Olennaista on, että todetaan, että aktiivivasta ja kuntouttavasta toiminnasta on hyötyä asiakkaalle.

Asiakkaan tulee kyetä toimimaan ryhmässä ja hyötymään ryhmätoiminnasta.

Päivätoimintaan osallistuvan asiakkaan tulee kyetä liikkumaan itsenäisesti/ohjattuna tai ilman apua apuvälineiden avulla, käymään itsenäisesti tai ohjattuna wc:ssä ja omatoimisesti tai pienin avuin ruokailemaan. Myös lääkkeet tulee hoitaa asiakkaan itsenäisesti tai ne pitää olla valmiiksi annosteltuna esimerkiksi annospussiin, jolloin asiakasta voidaan ohjata lääkkeenotossa. Muistisairaana asiakkaan tulee kyetä toimimaan ryhmässä ohjaajan ohjauksessa ja omaishoidettavien asiakkaiden selviytyä ohjaajan ohjaamana ja hoitamana ryhmätoiminnoissa.

Asiakkaat, jotka jo omatoimisesti tai muulla tavoin saavat näitä vastaavia tukimuotoja (vapaa-ajan ryhmät, yhdistystoiminta tai muu kolmannen sektorin toiminta), eivät ole päivätoiminnan ryhmien asiakkaita. Päivätoimintaa ei myöskään myönnetä seniori- tai palveluasumisessa asuville. Tapauksissa, joissa päivätoiminnan kriteerit täyttyvät, mutta ryhmässä ei ole tilaa, asiakas asetetaan jonoon. Asiakkaalle ilmoitetaan, kun ryhmäpaikka voidaan tarjota. Päivätoiminnan myöntämisperusteet ovat vahvistettu Askolan kunnan perusturvalautakunnassa x.x.2021.

4. Maksut

Asiakas saa palvelusta ja asiakasmaksusta kirjallisen päätöksen, johon on mahdollista hakea oikaisua. Päivätoiminnassa noudatetaan Askolan kunnan perusturvalautakunnan asettamia asiakasmaksuja, jotka tarkistetaan vuosittain. Maksu ei kerrytä asiakasmaksukattoa.

Osapäivätoiminnan maksuun sisältyy lounas ja jälkiruokakahvi ja kokopäivätoiminnan maksuun aamupala, lounas ja jälkiruokakahvi. Kuljetus päivätoimintaan järjestetään tarvittaessa ja siitä peritään maksu asiakasmaksuissa määritellyn taksan mukaisesti.

5. Päivätoiminnan tilat ja henkilöstö

Päivätoimintaa järjestetään Mäntyrinteen palvelukeskuksessa osoitteessa Mäntyrinteentie 4A. Tilat ovat esteettömät.

Päivätoiminnassa työskentelee kaksi työntekijää, jotka vastaavat asiakkaiden yksilöllisten palvelu- ja hoitosuunnitelmien laatimisesta, päivätoiminnan sisällöstä ja suunnittelusta sekä muusta päivätoimintaan liittyvästä arvioinnista ja toiminnasta kokonaisuudessaan. Vähintään toisen työntekijöistä tulee olla terveydenhuollon laillistettu tai nimikesuojattu henkilö, joka on suorittanut Love-lääkehoidon osaamisen teoria testauksen hyväksytysti ja antanut tarvittavat lääkehoidon näytöt, jonka perusteella hänellä on lupa lääkkeiden antoon suun kautta.

6. Toiminta

Päivätoiminta on suunniteltua ja tavoitteellista toimintaa ja sitä järjestetään kolmena päivänä viikossa. Päivätoiminnan asiakkaat jakautuvat kolmeen eri ryhmään sen mukaan miten ryhmän toiminnot parhaiten asiakkaiden tavoitteita tukevat. Muisti ja omaishoitoryhmän toiminta on osapäiväistä ja arkikuntoutusryhmän toiminta on kokopäiväistä toimintaa. Päivätoiminnan kausi on kestoaltaan noin neljä kuukautta.

Päivätoiminnan asiakkaita ovat kotona asuvat tukea tarvitsevat, pääsääntöisesti yli 65-vuotiaat henkilöt, erilaisia toimintakyvyn rajoitteita kokevat ikääntyneet, muistisairaant ja omaishoidettavat. Päivätoiminta sisältää fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä tukevia toimintoja ja toiminnan tärkeä osa on sosiaalinen kanssakäyminen ja osallisuuden vahvistaminen. Myös psyykkistä jaksamista haittaava yksinäisyys, sosiaalisten kontaktien vähyys, masennus tai alakuloisuus voivat olla syynä päivätoiminnan asiakkuuteen.

PÄIVÄTOIMINNAN RYHMÄT

- a. Arkikuntoutusryhmä (8-10 asiakasta)

Toiminta painottuu arkikuntoutukseen sekä mielenvirkeyttä kohottavaan toimintaan.

- b. Muistiryhmä (8-10 asiakasta)

Muistiryhmät, jolloin asiakkailta on alkuvaiheen tai korkeintaan keskivaikea muistisairaus (MMSE vähintään 17-21/30)

- c. Omaishoitoryhmä (8-10 asiakasta)

Ryhmätoiminnalla tuetaan omaishoitajien jaksamista sekä omaishoidettavan kokonaisvaltaista toimintakykyä. Ryhmään voivat hakea myös omaishoitoon rinnastettavat asiakkaat.

7. Palvelu- ja hoitosuunnitelma

Ikääntyneiden päivätoiminta on suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa, joka perustuu yhdessä asiakkaan kanssa laadittuun palvelu- ja hoitosuunnitelmaan. Tavoitteet, tarpeet ja keinot laaditaan asiakkaan voimavarat huomioiden ja niistä lähtien. Asiakkaan tilannetta ja toimintakykyä arvioidaan päivätoiminnan aikana.

Päivätoimintakauden lopussa tai toiminnan muuten päättyessä laaditaan loppuarviointi palvelu- ja hoitosuunnitelmaan kirjattujen tavoitteiden mukaisesti. Päivätoiminnan päättyessä huolehditaan moniammatillisen yhteistyön keinoin siitä, että asiakkaan palvelukokonaisuus vastaa asiakkaan tuen tarpeisiin.

Palvelu- ja hoitosuunnitelman sekä siihen liittyvän arvioinnin tekee päivätoiminnan henkilöstö yhdessä asiakkaan sekä hänen omaisensa tai läheisensä kanssa.

8. Toiminnan päättäminen

Päivätoimintaan haetaan ja sitä myönnetään kerrallaan yhdeksi toimintakaudeksi. Toimintakauden pituus on noin neljä kuukautta.

Päivätoiminta voi päättyä:

- asiakkaan niin halutessa
- asiakkaan siirtyessä ympärivuorokautiseen hoitoon
- asiakkaan ollessa säännöllisesti vuorohoidossa kaksi viikkoa kuukaudessa
- jos asiakas ei sopeudu ryhmään tai käytös on sellainen, että asiakas on vaaraksi itselleen tai muille
- jos arvioidaan, ettei päivätoiminta ole asiakkaalle enää oikea palvelumuoto
- jos asiakkaan muisti on alentunut niin paljon, ettei asiakas hyödy toiminnasta
- kun toimintakausi päättyy